

Asia: VN/10855/2024

Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle sähköisestä tunnistamisesta, luottamuspalveluista ja eurooppalaisesta digitaalisesta identiteetistä annettua EU:n asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot rajat ylittävän sähköisen tunnistamisen, sähköisten luottamuspalvelujen ja eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kansallisesta sääntelystä:

Posti Group Oyj kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asiassa. Hallituksen esityksen keskeisimpänä tavoitteena on toimeenpanna EU:n ns. eIDAS-muutosasetus, jossa säädetään sähköisen asioinnin luottamuspalveluista ja henkilöiden tunnistamisesta EU-valtioiden rajat ylittävässä asiointissa. Esityksellä mahdollistetaan eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon käyttöönotto Suomessa. Posti pitää uudistuksen tavoitteita kannatettavina.

Digitaalisen identiteetin lompakon tuottamista ei ole eIDAS-muutosasetuksessa säädetty julkisen sektorin yksinoikeudeksi, vaan myös yksityisen sektorin toimijoiden on mahdollista tarjota asetuksen mukainen lompakko. Posti yhtyy niihin esitysluonnoksessakin viitattuihin sidosryhmien näkemyksiin, joiden mukaan Digi- ja väestötietovirastolle (DVV) ensi vaiheessa syntyvästä monopolista huolimatta on tärkeää mahdollistaa erilaisten toimintamallien kehittäminen, yksityisen sektorin markkinoilletulo ja samalla Suomen säilyminen avoimena markkinana. Jatkossa tulee johdonmukaisesti varmistaa, että yksityisillä toimijoilla on aidot ja tasavertaiset mahdollisuudet kehittää ja tarjota omia ratkaisujaan markkinoille DVV:n rinnalla kilpailuneutraalilla tavalla. Avoin kilpailu ja monipuolinen palvelutarjonta edistävät innovaatioita, palveluiden laatua ja käyttäjien valinnanvapautta. Lainsäädännön tulee mahdollistaa sekä julkisen että yksityisen sektorin toimijoiden yhteistyö ja yhteentoimivuus, ja viranomaisvalvonnan tulee olla tasapuolista kaikille toimijoille.

Digitaalisen identiteetin lompakon tarjoamisesta muodostuu todennäköisesti tulevaisuuden innovaatioiden ja markkinakehityksen myötä kilpailtua ja markkinaehtoista liiketoimintaa. On tärkeää, että DVV julkisena toimijana ei saa tässä vaiheessa perusteetonta kilpailuetua asemansa tai rahoituksensa vuoksi verrattuna yksityisiin toimijoihin. Avoimuuden, läpinäkyvyyden ja kilpailuneutraliteetin näkökulmasta tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että DVV:n taloudellinen

toiminta markkinoilla on yhtiöitettävä ja erotettava kirjanpidollisesti muusta toiminnasta, jotta hinnoittelua voidaan arvioida markkinaehtoisesti ja kilpailutilanne pysyy reiluna.

Posti pitää valtiovarainministeriön laatimaa ekosysteemikuvausta hyödyllisenä ja käytännönläheisenä. Ekosysteemin toimivuuden osalta Posti kiinnittää erityisesti huomiota siihen kuvauksessa esille tuotuun tavoitetilaan, jossa digitaalisen identiteetin lompakoiden ympärille kehittyisi markkinaehtoinen toimintaympäristö, jossa useat toimijat voivat kehittää liiketoimintaa ja tarjota omia ratkaisujaan. Tämä edistäisi yksityisen sektorin innovaatioita ja antaisi käyttäjille mahdollisuuden valita juuri heidän tarpeisiinsa sopivat ratkaisut. Monipuolinen tarjonta lisäisi myös ekosysteemin toimintavarmuutta. Ekosysteemin toimivuus edellyttää myös tietojärjestelmien yhteentoimivuutta, minkä vuoksi järjestelmän toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota yksityisten toimijoiden integraatiomahdollisuuksiin.

Huomiot koskien digitaalista henkilöllisyystodistusta:

-

Huomiot kansallisen vahvan sähköisen tunnistamisen turvallisuutta parantavista muutoksista:

-

Huomiot koskien kansallista ekosysteemikuvausta:

-

Taurula Maarit
Posti Group Oyj - Johtaja Yrjö Eskola, Postipalvelut